Fragment de l'histoire des anciens Mexicains. Manuscrit figuratif original

Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France. Département des Manuscrits. Mexicain 85

BnF Gallica

. Fragment de l'histoire des anciens Mexicains. Manuscrit figuratif original. .

1/ Les contenus accessibles sur le site Gallica sont pour la plupart des reproductions numériques d'oeuvres tombées dans le domaine public provenant des collections de la BnF. Leur réutilisation s'inscrit dans le cadre de la loi n°78-753 du 17 juillet 1978 :
- La réutilisation non commerciale de ces contenus ou dans le cadre d'une publication académique ou scientifique est libre et gratuite dans le respect de la législation en vigueur et notamment du maintien de la mention de source des contenus telle que précisée ci-après : « Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France » ou « Source gallica.bnf.fr / BnF ».
- La réutilisation commerciale de ces contenus est payante et fait l'objet d'une licence. Est entendue par réutilisation commerciale la revente de contenus sous forme de produits élaborés ou de fourniture de service ou toute autre réutilisation des contenus générant directement des revenus : publication vendue (à l'exception des ouvrages académiques ou scientifiques), une exposition, une production audiovisuelle, un service ou un produit payant, un support à vocation promotionnelle etc.

CLIQUER ICI POUR ACCÉDER AUX TARIFS ET À LA LICENCE

2/ Les contenus de Gallica sont la propriété de la BnF au sens de l'article L.2112-1 du code général de la propriété des personnes publiques.

3/ Quelques contenus sont soumis à un régime de réutilisation particulier. Il s'agit :

- des reproductions de documents protégés par un droit d'auteur appartenant à un tiers. Ces documents ne peuvent être réutilisés, sauf dans le cadre de la copie privée, sans l'autorisation préalable du titulaire des droits.
- des reproductions de documents conservés dans les bibliothèques ou autres institutions partenaires. Ceux-ci sont signalés par la mention Source gallica.BnF.fr / Bibliothèque municipale de ... (ou autre partenaire). L'utilisateur est invité à s'informer auprès de ces bibliothèques de leurs conditions de réutilisation.

4/ Gallica constitue une base de données, dont la BnF est le producteur, protégée au sens des articles L341-1 et suivants du code de la propriété intellectuelle.

5/ Les présentes conditions d'utilisation des contenus de Gallica sont régies par la loi française. En cas de réutilisation prévue dans un autre pays, il appartient à chaque utilisateur de vérifier la conformité de son projet avec le droit de ce pays.

6/ L'utilisateur s'engage à respecter les présentes conditions d'utilisation ainsi que la législation en vigueur, notamment en matière de propriété intellectuelle. En cas de non respect de ces dispositions, il est notamment passible d'une amende prévue par la loi du 17 juillet 1978.

7/ Pour obtenir un document de Gallica en haute définition, contacter **utilisation.commerciale@bnf.fr**.

CAIN
C1

Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France. Département des Manuscrits. Mexicain 85

Manuscrit figuratif sur
papier européen - Texte en langue Nahuatl.

Huit feuilles in-4° écrites au recto et au verso.

Fragment de l'Histoire des anciens Mexicains

Hauteur 0. 20 cm
Largeur 0, 15 cm

N°85.

N° 85

Collection E. Eug. GOUPIL à Paris
N° 85
Ancienne Collection J. M. A. AUBIN

MEXICAIN
85

60

Yn nican ni comiquanigia Yntolla Yn mexi.can

no 3 Acatl 1196 años

1216 años

Ynipanacatl canyohual xiuhtiquetz Yn tonatiuh Yn mexica

Ynimeamecomiquanitiquetz Yn mexicatl Ynatti Ytlacatl

Yancatlacatlitiquetz Yn mexicatl 3 Acatl

Ynic matlactli ce. ypan

1227 años

Auh ynimacamecomiquanitiquetz Ynti[illegible] cenca ocan mat

mil xiuhtiquetz Yn mexica Yxtlamacaca

Nimanicomiquaniquè Ytlatolnilcan Ynmexi
canocamauhxiuhtiquè 13 tecpatl 1232 anos

Auhnimanico
miquaniquè
Ynnapaxco
Ynmexicàn
ocamatlacxi
huitiomome

4 tecpatl 1236 anos

Ynipanomolpilixihuitl Ynapaxcon Ynmexican
Ytlapachuxtl Ynticquauhuitl Ynitocan huexco.

Nimanicomiquaniquè Ynitonpàco Ynmexican
Ynpanrecpatl Ynxihuitl nauhxiuhtin quèxi 1240
anos

Nima ni co mi qua ni que Yn xal to ca Yn me xi can
o ca nauh xiuh tique Yn xal to can 7 tecpatl
1252 años

Nima ni co mi qua ni que Yna cal hua
ca o ca nauh xiuh tique Yna cal hua
can Yn me xi ca n 11 tecpatl

Nima ni co mi qua ni que Yn ne ca te
pec Yn me xi can o ca nauh
xiuh tique Yn ne ca te pec 2 tecpatl
Ce mitl 1260 años

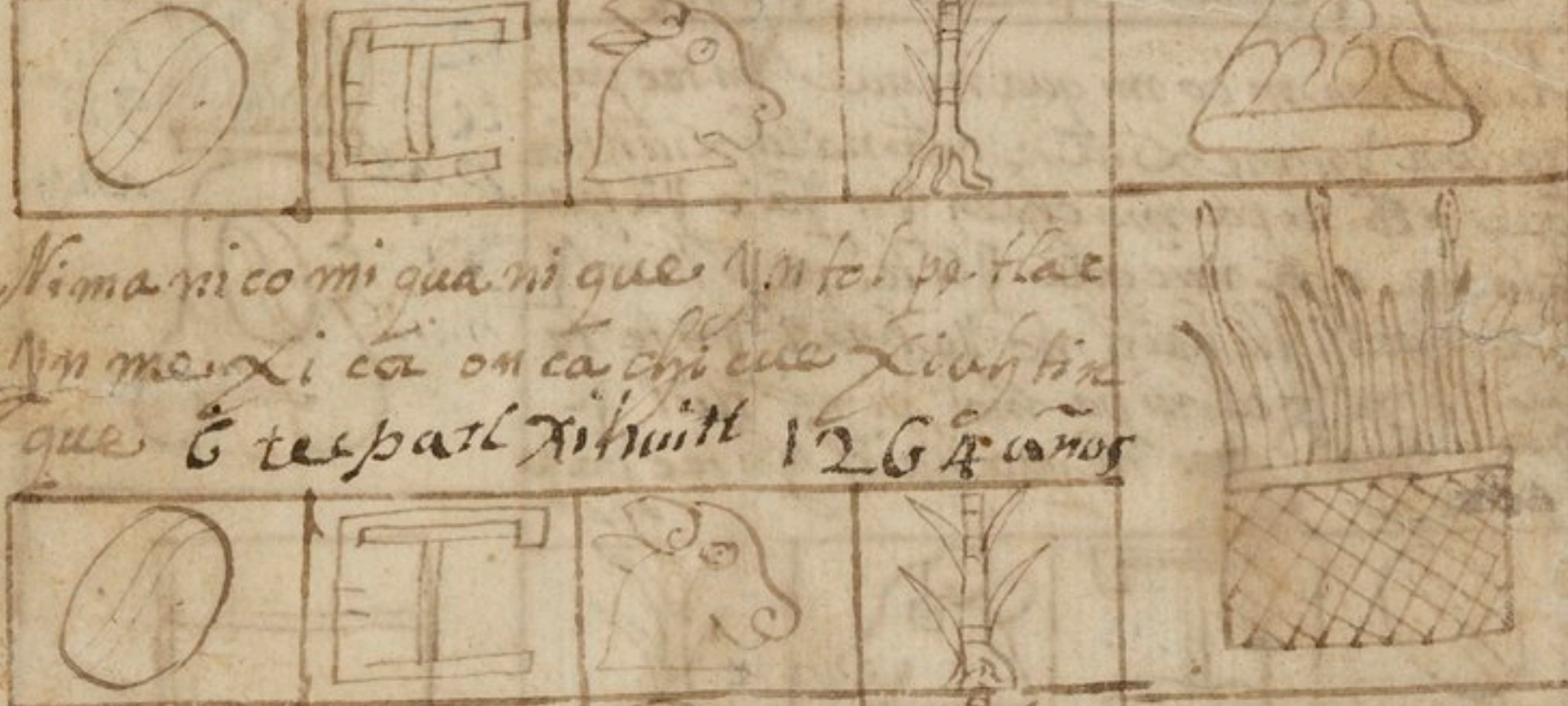

Nima ni co mi qua ni que Yn to. pe. tlac
Yn me xi ca on ca chi que xiuh ti
que Ce tecpatl Xihuitl 126 4 años

Nima ni co mi qua ni que Yn co hua tin tla
Yn me xi ca o can con pohual xiuh ti
que ni mac ca ma. Yn me tl. Yn chal co o can ca

Auh ynohuiampa ye ocquimaca[illegible] ynquecanoc
quichuallitl ynquezcontli ynmexicatl

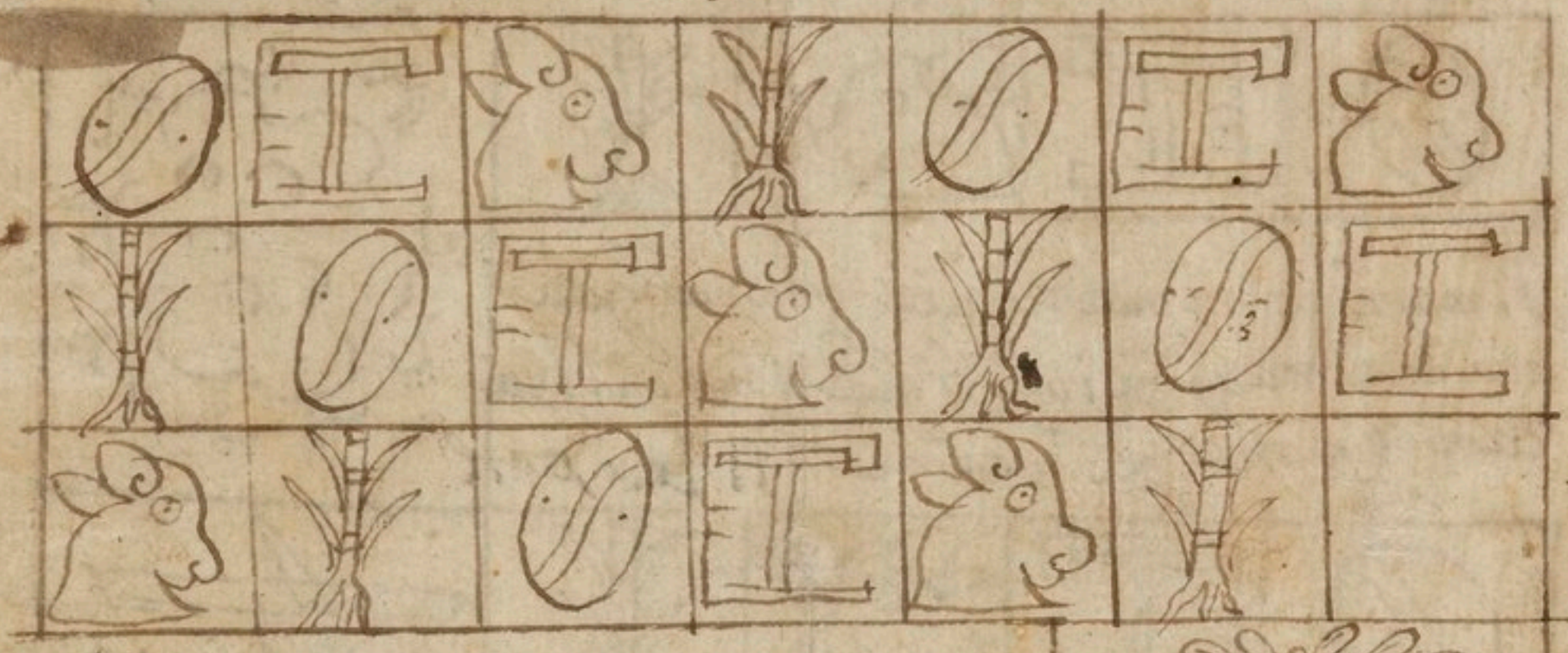

Nimanicomiquanique ynhuexach
titlan ynmexica ocanauhxiuh
tiquez ynhuexachtitlan ce tecpatl

Auhnimanicomiquanique yn.tecpan
yocan ynmexicatin ocanauhxiuhtin
que ocenipamochiuh yn ya'o yahual
lo.xic ocanicque yntecpantin y
n quichi lliuhtinoyahuatl ynteta
chin ocanipamoltitlanc yc
quac ynquez yn ilhuiquahuitl ynteca
[illegible]

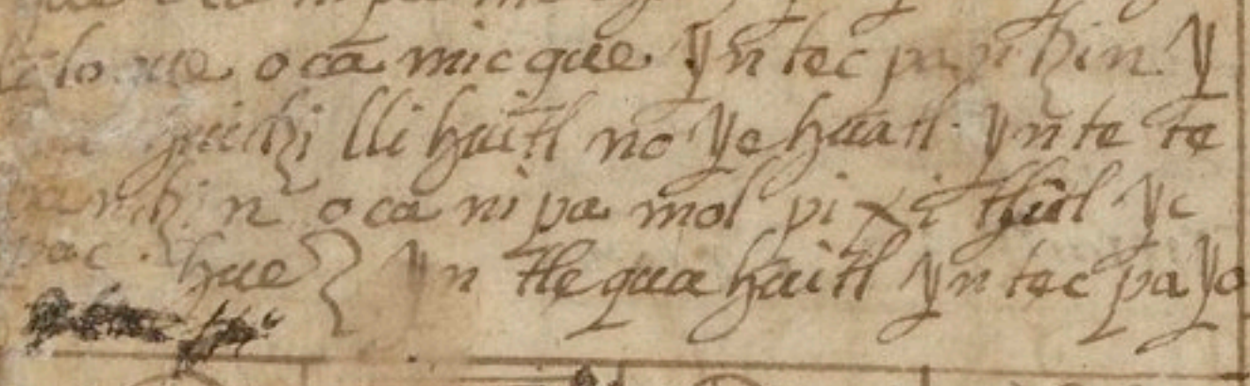

Auhnimanicomiquanique ynpatlan ocanauh
xiuhtique ocenipamo manynco co
[illegible] ynpatlan ynnaca yomoch
[illegible] 3 tecpatl xihuitl

Nimanicomiquaniquẽ Ynamaltinal
pan Ynopa acã capohalco ocachin
tuc Xiuhtiquẽ Ynamaltinal pa
Ynitlatlahuanitaçoçocmoctli Y
nacã capohalcom Ynipã Xihuitl tocpatl chilome

1304 anos

Nimanicomiquaniquẽ Ynocenpã Ynpantitlan
Ynmexicaonca nauhxiuhtiquẽ
2 tecpatl xihuitl

1312 anos

patitla

Nim
Yn

Otechpant
Xihuitl 1316 año

Nimonicomiquinique Ynpopo
Ynmexicaoca nauhxiuhtia

10 tecpatl
Xihuitl

1320

popotla
anos

Nima ni comiqua nique Yn tech catilia
Yn me xi ca o ca nauh xiuh tique
1 tl. 1 pa tl. xi huitl

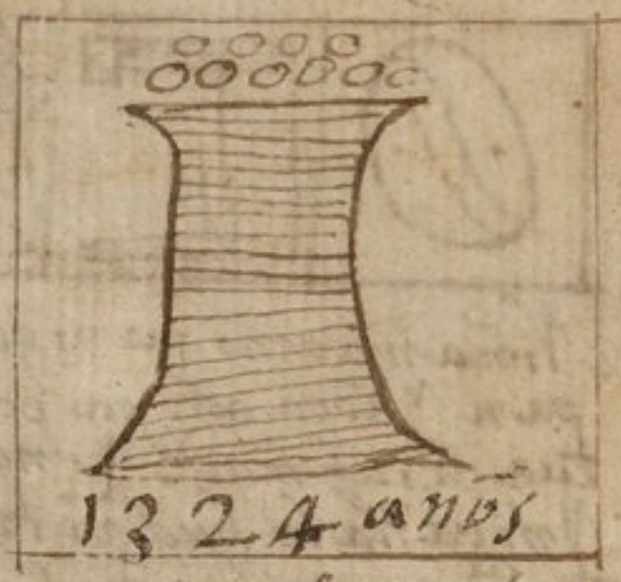

Nima ni comiqua nique Yn atla cuj hua Ya. oca nauh xiuh tin.
que o ca qui nex tique. Yn atlatl. Yhua mitl Ye qui to ca
Yo tique. 1 tla naj hua n Ye Yni pa xi huitl
3 Tl. 1 pa tl. xi huitl 1329 anos

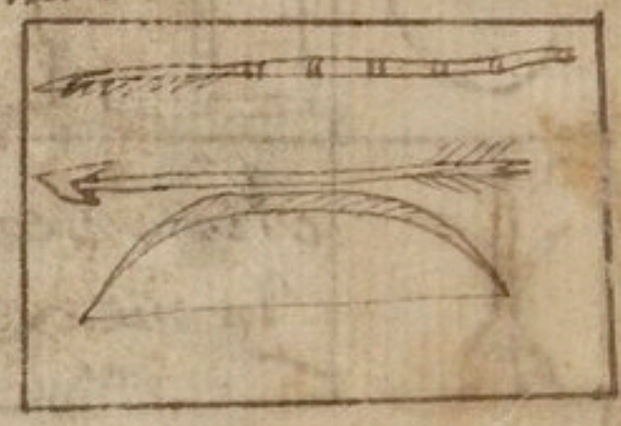

Nima ni co ri qua ni que Yn cha pol tepec Yn na xi cua
cha pol tepec 2 tl. 1 pa tl
xi huitl 1332 anos

Auh ca ō ca tetemactlanqueh ynpa motlalli yn mopiaxihuitl auh
ca ō ca quimocuetiqueh yna moxtli o ca quihuicaqueh yn huicha
lihuiltin nehua ynich poch yniteca ar cal xochtin ynqui—
huicaqueh yn colhuaca ca ca pepotlauhtihuaqueh aocmo yntech
huextitia Auh ynocatlatohuani yn colhuaca yn teca cōxcō
tli yn huicha lihuiltl ynich poch cā ca quitlaocolitin yna tlemay
tlahtin yntech huextiaqueh quilhuiz yn tlatohuani mayhtlahtin
mayhtlahtin xicmotlaocollitli yn nochpohtin tlatohuani Je
Auh nima quihuicamonicia ca nich ja

Je nima nicomiquanique yn colhuaca ocan nic cotitla
mohetecatoc yno cā ticaapa colhuaca ocanmachyoh
tique 3 tecpatl xihuitl 1392 años

Macolhuiz ynic cotitla nonoca ca ocanmopilhuatitoca yn
cotitla ynmiyanacatl ynnomaxochiuhqueh yn colhuaqueh
mique yn xochimilca ynmiquac Jequimo huitlilli ya

que nima ye quitohua yntlatohua ni yn coxcoxtli yn me
xica aiz xaocaque mahualhuiya nimaye quihanchin
tli ya nima nix pa o yaque yntlatohua ni nimaquimilhuiz tla
xihualhuiz ya yna x ca tech pahuaz que yn chochimil can
ma mechna hua ti ya con xiquipili yn aquimaciz que yna
mo malhuaye z que nima quitoque yn mexica ca ye quia
lli tlatohua ni ye mä xitech motlaocollili chimal colchin
tli nimaquintoyntlatohuani camonici ya ca ca niuh a yaz
que auh yn mexica n nima yeimonahuati ya quitoque
tla yti quiz quiz que ma ca ii yz yn ictiquiya catequiz que
yniomalhua yntla yn nacaz tiquitequiliz que caquito
ca conenecocyn oquitequilli que yn nimacamo ma ca ye hua
ti yn iyac ma yctitoxi xiquipil quentiz que yniuh yctin
quipahuaz que aca quemach yez nimamo xi xiquipil
quentique nima ye yehuiyn micalliz que cequintin a
caltica n yn micalque ocaltoteca quen yn cohua pan
yn mo malhuaca yntlatohuani yn colchi ca n tlacatecuyotli yn ito ca n
con chinchinlin yn no nac ti cac tlehuiz tlin amatlacohualhui
pinlli quimil huiya mexica ye xinenemi can. ye yetla
malloca ye yetlamauh cayta choca ti cac yquitohua xinenemi
can mexica ye nimanacitoyn micaltencon yn chochimilca
chimanmichhuatlaque yn mexica n nima yetlapohualloya
malhuaca yx pa yntlatohuani yn cox coxtlin nima
quitohua n yn mexica n tlatohuani ye caye yx quich
tomalhua canauh xiquipilli yno ti quimacique auh ni ye
hualnoz yni tlahua. yntlatohua ni nimaye quimil huiya
motlacan yn mexica n que nequi chiuh que yni conni quito
cuitin ca ni conni quiquetlo ca ca quimotocaiahuiz que yn me
xica n auh yna huyntin ca nochtual yoltiya que yni mal
can yn mexican

acatl. ocaquichiuhque ynitetlamatcalyocatetlamatcalfitla-
ynteamatcalfitlaco cacatetl. ocamotenque

Nimanocanonehuaque ynitlatemoto
ynaxollohuanotlahuatl ynquauhco
huatl ynnomexitiyaque ynonynpaquicaintlo
caatlatlaynnamatitenochtli ycpacmoque
ticac ynquauhtlin ynitapaçol ynipepech ynquichynepa
patlaco huitl ynitlauhquechol ynxichtototl ynixquichque han
lliauhcaocaquitaque ynitlontecoynnepapatotomatlan
cototome ynitlontecoocacoçoticatenauhcaocaquino ynn
diablo quimilhuiocayeyci ynmexicotenochtitlan auynitla
hualla ynquauhcohuatl nimayetlanonohanquimilhuiya
notiquitaque ynopaotihuiya ynatl yuhqui ynamatlatlayotl auh
caonpaoquitlaquique ynaxollohuanimanichualmocuep
ynamauhcohuatl ynicuhquimilhuicoynienihuaopaomicyna
xollohuaoquitlaquique ynopaotlquintaque acanepatlan
ynnamitenochtli ycpacmoque ticac ynquauhtlin ynhua
ynitapaçol ynitlamani ynipepech çamochiyohuatl ynnepa
çantlaço ynhuitl yhua ynnatl. ynicuhquimatlatlayotl ya
nocamoquitlaquique ynaxollohua ynotlanono ca ni
notlatoc ynquicacoynnaxollahua Nimayoquimi
huiya yn nc nihua caomiquitato yntlatocca onech
no caquitohua caoquimiyohuiltiynnocniuhtinhua
hinilloyoctlin caoacicocayehuatl otlaçotl ynicne
mi ynitlalticpactotonehua auh ynoquimonono
nimayecyaquetlachiyato ynoquitato yntenochtli
ynequetaquenimayetlatlachpana ynitlintlatenoch
ocacotlatliquiyeynitlalnomo ynxomimilauhmahuiz
tiz

os

tl. Ynopaquinamiquito Yncolhuacatl tlacateuhtli nima
quihualhuicaque. Ynoquihualhuicaque ca Yohualtican
Ynitic conittallique Ynittalmomo qui Yollotique Yntlaca
toccatl Ynitocachichil quauhtlin Yncolhuacatlacatoccatl
Ynipanxihuitl Ynquittallique Ynittalmomo omen
tocpatl Ynxihuitl

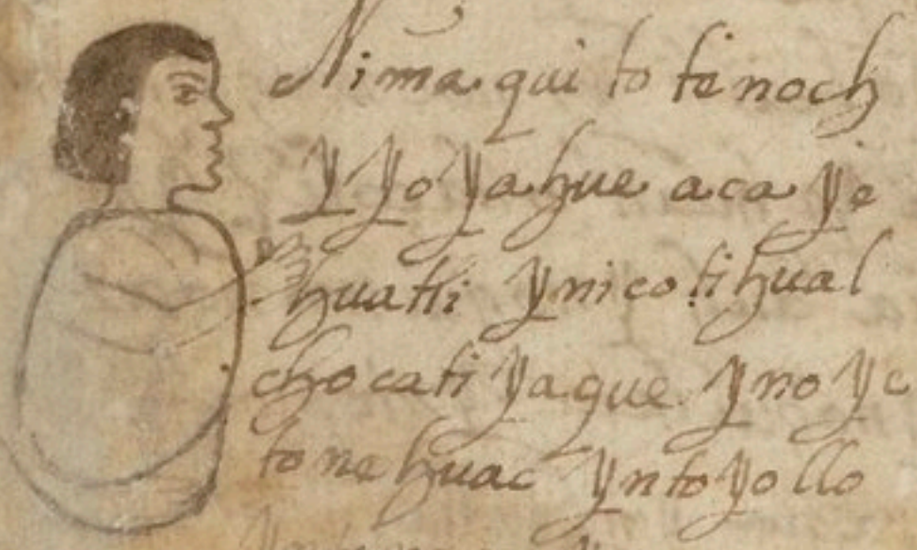

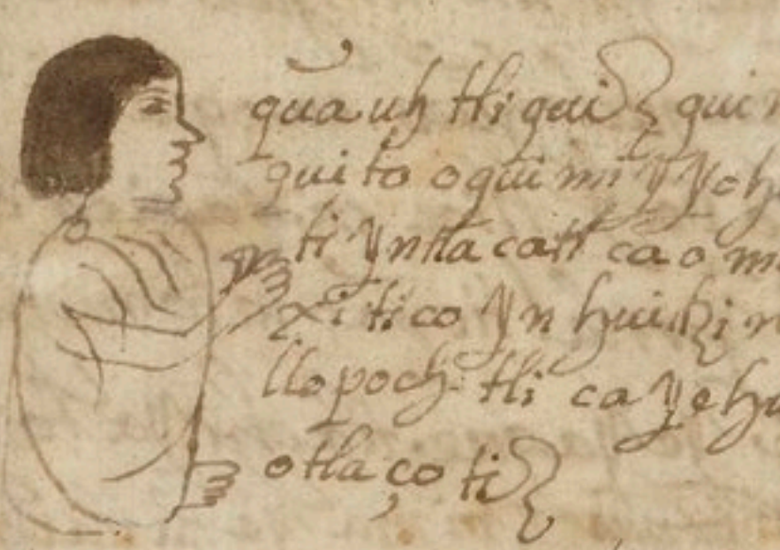

axollohua
yo yahua no ta
o huh ynahuatl
maxollohua
ha nica ye nopa
mochihuan
nica ta noch
tithain

ta paxoch
ni mitz yo qui
to hua to tan
cui yo tlay tic
to qual tiz
que

apacua ye ni ma yo
qui tohua tlacatl to ta
cuio aca yenica yo
ynin yolt to co ma
tiz que

ytohuacatl

coquiatl

ahuexotl

ahatl ypal nemo
huani e otitech
moc nelli li a ca
yahuatl ynico ti
ne tla matinequi
ynohui ya ynoti
ya ochi hua lloqui

Acacitli yo yahue tloque ye nahuaque yo ca yahuatl
ynic ni cho ca ynacacitli ynchapol ta pac po po lich
toc ynotazin yhua ynaz calxozin ynotez cazin

tecalle ynohuatl ynitecalle ca ye no yohua ynoyollo ca no co mil na
miqui yn colhuaca ye çotitla ti nauh xi uh tique

olopachinca tl

Atotoll

tlaçochin

quauhcohuatl

chi yauhtotoll

quatecac

hippa

ca cuiz tlin

yppahuatl

tehuexollohua

çi cohuatl

ynttla l

xapil

chichimeca
quatlacohuatl

atlaçol

calpulcatl

tolnahuacatl

matlaomi

acate

tolnex

Collection E. Eug. GOUPIL à Paris
Nº 85.
Ancienne Collection J. M. A. AUBIN

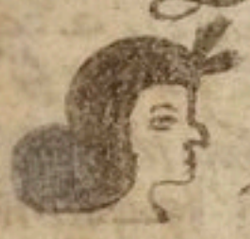

oçelopa ahuatolxochi Atocatzin dequix
quipanecat
quetzalmo Yahuatzin nicamixiuh Yn mixiuhca auh nima
auh nima quitemado Ynocatemaz calttitlan auh Ynicone
Ydocacoçalon

xiuh xahual quito matitotlatlamalica chichi Yahuatzin

Auh Ynapẽpetz Onpamic Ynapepetzpan

1365. añs

3

nicaquinpauh que Yntlacopanaca Ynicpauh que
çaquittachinamitl Ynmax tlatoltlahuanin
nima Yequitohua aquinque Ynotlalpa omotlallico
mahual tzui Yamaquihual tzuicacain chinamitl Yehual
tocpã calaquiz que ocan hualla panchõtiyaz Ynic
camachtlin Yn hua quachtlli Yn hua cincohuaitz
tzencempohual xochitl Yhuã naz tatl auh quihuaz tzui
caz que Ynicihuahuan nicamocahuiquitzui + auh n
micchõca Ynquauhtliquez quinimaYequitohuan ca
ticuiz que Ynchinamitl nimaYequin nomã Ydialt
quihuinmacamoximotaquipachõca mochihuaz auh
Yntlattuic Yeoncanonoc Ynchinamitl nimaYeYequi
tullanan nimanicaltenconi.contacatonz cen ca quin
motonitzantlui que nimaYequitohua Yn maxtlatom
aquique

aqui que ỹ camo tlacan ca oc mo ỹa qꝫ que nicamiquꝫ n
que mahua ỹ mahualtitin auh ỹ ni maocõ cui canca ỹ qui
montlauh tintin ỹ n no quiehtin ma ỹ mich cue ỹ n mich
hui pil auh ỹ n ci hua ma ỹ mich max tli ỹ n hua ỹ mich til ma
ỹ n hua xi qui n mo tlamacaca camo ỹuhcci ỹ nta malli ỹ hua
ỹ n molli auh ỹ nat ỹe ꝫ tlia ca ỹo ti ꝫ que auh ỹ n ỹe
ỹuh qui ni ma ỹe qui mi lhui ỹa ca qui mi tal hui can ỹ n tla
to hua ni ma on cuj ca ca ỹ n me xi can ni ma ỹe ỹe ch
can ni ma qui mi lhui ỹ n Diablo ma camo xi mo te qui pa
can tla to cui ca ca auh ça ni cã cõ pic ỹ ni cuic ỹ n hua hue
tla mich cue ti que auh ỹ n ci hua mich max tla ti que
ỹe huatl ỹe qualla ỹ n cui catl ỹ n quie ch que me xi can
ma ci hui ỹ n cui cã. can ça nic qui cui cã a hua ỹ n max
tlatoni ca ne ch que o dech a ma ca ỹe hua ỹa to cue n ta
hui pil hui xa hui ỹa co ỹ pal ne mo hua ni auh ỹ no
ỹuh qui cac ỹ n max tla to. ni ma ỹe ỹe tetla hui ỹ n
ca. qui mi lhui ỹ ni ta hua ca mo tla ca. ca ỹ po po
hui ỹ que auh ni ma ỹe qui mi lhui ỹa ỹ n Diablo ỹ n me x
can ỹ max ca ỹe dechmic ti ꝫ que. xic cuj tla co ỹo ni can ỹ n ca
lin on pã xi qui ça can auh ni ma nõ pa moch qui ꝫ que
me xi cã auh ỹ no qui mi ta que. ão ca que. ni ma ỹe ỹe tla ca hui
ni ma ỹe qui to huan tla co pa ne ca ỹe ỹe o qui ça ỹ n to te han
xe ne nã mi ca xi qui ti ꝫ qui n tin auh ỹ n me xi ca
ỹ n tech mo tla pa lo que ỹ n tla co pa ne ca ça no ỹ n

7

Yn qui mo ca hua ton mi. Yac mic Yn mac hua lli. auh
Yno Yah Ymel tel qui ni ma Yc Ychui hon. amo tla n
li con Yni xa cal co ni ma qui hua lla hua Yni tla hua n Yn
ma xtla ton qui mil hui ca mo tla an po polo hui qui
auh Yn me xi ca ni ma Yc Ye mo mi ti ya qui chi uh qui
Yn tla hon tac ti Yhua. cue p ti qui mo hui ti que Yc qui to
ca Yo ti que cue pa ya auh Yn Yc Yuh qui. ni ma Yc Ychui
hon Yc quin pe hua qui que ca hui hon cue po pan Auh
Yo hua lla ci Ya Yno ca ma mani Yni xa cal Yme quin
to pol ti que onca hual qui me xi llo que Yn cue po pan
on pa qui ti pe hua to Yn huj; jui le ca i on pa Yc hua l mo
ne tol ti Yan qui to que ti te cuj Yo hua ne mai x quich
ma a mo tlel Rin qui Yn Rin co ti ne que Yn tla ca
to ta cuj Yo Auh Yni ma n tla ca lla qui can Yn ca
Yo Yoll aco mo mach hi ti que ma to tla qua uh
hon Yo n nati ma to n tla ti ma ti ni ma to cal que Yan
ti ca o pa to tac hua ca Yo Yno to ma xi ti con co
Yno Yuh qui mo peu que tla co pa ne ca ni ma Yc
qui to hua n Yna co hua can o hua pilla to hua ni Yn
ni la cue Yh. qui mil hui n Yn ma hua no ma hua a qui qui
n qui mo peu que Yn tla co pa ne ca qui lla mo tla can
Auh o qui mo chi hua lti que Yn tla co pa ne cac

Auh Yn

Auh ỹ̄ mano ỹuh to chiuh tin mātiquitlapallotin Au ỹ̄
ni ma ỹo ỹe ỹauh ma ā huiltiz ỹ̄ ỹ̄ ma cā ma pōpoltiz in
Fopā quiza mi qui to ỹ̄ ma ỹa xoxoua ỹa

Ca ỹ̄ nilacue ỹtl co ỹuatl ỹeyac tlatoca ci ỹua pil la to
huani cat ca auh ỹ̄ ngai chiuh que ỹ̄ ni co nauh ỹ̄ toca
ỹ̄ ni xin tli ỹ̄ ti xin ỹ̄ col xin ỹ̄ to cā ỹ̄ n qui to ca ỹo ti que
huiltiliztli xin ỹ̄ non pa po po lliuh toc ỹ̄ n oha pol

en 7 fon 9c 15 fon

Xihuitl

no 10

10 pantl Xihuitl

1376

Nicān tlatocatlālliqueh ynin
cēmanpiltzin cōtlamiz ynintlatoca
cēn tlacpatl Xihuitl ynic
cōcētlalliqueh ynmexicah

nicān miquiz ynin cē
piltzin

ynnamiz cōmotlalliz ynhuān ihcuilhuiz ynic ce xihuitl

quauhchachayo calli

MEX
1517

XICA
85
14 C